

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/102/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523200970
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2023:8523200970.2

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o mal. E. Y., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom N. XX, T., t. č. V. XXX, W. M., zastúpené kolíznym opatrovníkom Obcou Lomnička, dieťa rodičov: matky - Y. Y., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom N. XX, T., t. č. ÚVTOS pre mladistvých Sučany a otca - R. Y., nar. X.X.XXXX, trvale bytom N. XX, T. t. č. ÚVV a ÚVTOS Prešov, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, odbor sociálnych vecí a rodiny, za účasti Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XX, T. a Y. Y., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V. XXX, W. M., v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie v tomto znení:

I. N a r i a d ť u j e Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, odovzdať maloleté dieťa E. Y., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom N. XX, T., t. č. V. XXX, W. M., do osobnej starostlivosti starej matke Y. Y., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V. XXX, W. M..

II. Súd u r č u j e navrhovateľovi lehotu na podanie návrhu vo veci samej na tunajší súd do 15.9.2023, a to o zmenu zverenia mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, kde účastníkmi konania budú - mal. dieťa, jeho zákonní zástupcovia, navrhovateľ a kolízny opatrovník.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, odbor sociálnych vecí a rodiny podal na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd nariadil Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, odovzdať maloleté dieťa E. Y., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti Y. Y., nar. XX.X.XXXX.

2. Podaný návrh odôvodnil tým, že maloleté dieťa E. Y. pochádza z manželstva Y. Y., nar. X.XX.XXXX a R. Y., nar. X.X.XXXX, trvale bytom N. XX, obaja t.č. VTOS. Rodičia mal. detí boli odsúdení na základe rozhodnutia Okresného súdu v Starej Ľubovni sp. zn. 8T/63/2020, uznaní vinnými zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby vo vzťahu k dcére L. podľa § 208 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona, za čo bol každému z nich uložený trest odňatia slobody na obdobie 66 mesiacov. Súd obvinených na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Otec R. Y. si od 19.01.2022 odpykáva trest. Matka Y. Y. mala odložený nástup do výkonu trestu odňatia slobody do jedného roku veku mal. H. Y., nar. XX.XX.XXXX. Do VTOS nastúpila 9.5.2022.

Maloleté deti E. a H. boli rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 21.6.2022, č. k. 4P/60/2022, zverené do náhradnej osobnej starostlivosti Y. Q., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25.7.2022. Náhradný rodič je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom

rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach.

Pri overovaní kvality starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle § 44a ods. 2 Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 45 ods. 9 Zákona o rodine, bolo tunajším úradom zistené, že pani Y. Q. nezvláda starostlivosť a výchovu u mal. E., má s ním výchovné problémy, s jeho mladším bratom nie.

S cieľom predísť zlyhaniu NOS a možnému umiestneniu mal. dieťaťa do ZVRS, bolo maloletému E. Y. umožnené ísť do Kolačkova k starej matke Y. Y. a súrodencom H., R., R., N. a L. (ktorí sú zverení starej matke Y. Y. do NOS) na krátkodobý pobyt. Pani Y. Y., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V. XXX, je vdovou. Spolu so svojimi deťmi - plnoletou U. Y., nar. X.X.XXXX a mal. Y. Y., nar. XX.XX.XXXX a piatimi vnúčatami, ktoré sú jej súdom zverené do NOS - R. Y., nar. XX.X.XXXX, H. Y., nar. XX.X.XXXX, R. Y., nar. X.XX.XXXX, L. Y., nar. XX.XX.XXXX a N., nar. XX.X.XXXX, býva v drevenom obydľí, kde obývajú jednu väčšiu miestnosť. V lete začala rodina so stavbou prístavby k obydľiu, kde budú mať k dispozícii ďalšiu miestnosť na bývanie. Domácnosť je zariadená funkčným, starším nábytkom. Elektrina je zavedená, vodu si nosia z prameňa, hygiena domácnosti počas sociálneho šetrenia bola na dobrej úrovni. V domácnosti sa nachádzalo dostatok potravín, mal. deti mali dostatočné množstvo oblečenia i obuvi primerane veku a počasiu.

Prijem do rodiny tvorí vdovský dôchodok a sirotsky dôchodok na jedno mal. dieťa vo výške spolu cca 315 €, prídavok na sedem detí v sume 420 €, rodičovský príspevok pri starostlivosti o zverené dieťa na mal. L. v sume 345,20 € a príspevky v náhradnej osobnej starostlivosti.

Stará matka Y. Y. dňa 23.8.2023 uviedla, že s maloletým E. počas krátkodobého pobytu nemala žiadne výchovné problémy. Vnuk jej pomáhal v domácnosti, podľa uvedenia babky, je šikovný. Poslúchal ju, rešpektoval, celý čas bol len v okolí ich domácnosti v Kolačkove, neponocoval. Stará matka uviedla, že otec maloletého R. Y. volal z VTOS a je informovaný o tom, že E. odišiel z Lomničky a aktuálne sa zdržiava v Kolačkove u starej matky. Matka dieťaťa Y. Y. sa dlhšie rodine neozvala, nemajú o nej žiadne informácie. Stará matka Y. Y. má záujem zabezpečovať starostlivosť mal. E. a chce, aby jej bol vnuk súdom zverený. Mal. E. uviedol, že sa mu v domácnosti starej matky v Kolačkove páči, je tam spokojný. Chce u nej ostať aj naďalej a chce, aby sa o neho starala stará mama Y. Y., nie Y. Q.. Odmieťa sa k nej vrátiť naspäť do Lomničky.

Starej matke Y. Y. a mal. E. tunajší úrad sprostredkoval psychologické poradenstvo na referáte psychologicko-poradenských služieb. Dňa 25.08.2023 stará matka s vnukom absolvovali spoločnú rodinnú poradensko-psychologickú konzultáciu na tunajšom RPPS. Dôvody, pre ktoré mal. dieťa bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti pretrvávajú. Rodičia maloletému E. nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť, sú vo VTOS.

3. Zároveň predložil rodný list mal. dieťaťa, správu o poskytnutí psychologického poradenstva, potvrdenie o lekárskej spôsobilosti.

4. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 4P/102/2023-13 zo dňa 30.8.2023 súd ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Obec Lomnička

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

7. Podľa § 325 ods. 1 a 2 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

8. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

9. Podľa § 336 ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto

povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

10. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

11. Podľa § 367 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

12. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len ZoR) ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

13. Účelom neodkladného opatrenia v súlade s vyššie citovanou právnou úpravou je neodkladná úprava pomerov účastníkov. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi neodkladným opatrením a konečným rozhodnutím. Inštitút neodkladných opatrení v porovnaní s doterajšou úpravou opustil charakter predbežnosti poskytnutej ochrany a po nariadení neodkladného opatrenia nemusí vždy nasledovať konanie vo veci samej. To však nevyklučuje ani to, že ochrana bude poskytnutá len na obmedzený čas a pred začatím konania vo veci samej. Jeho nariadenie je však možné v ktoromkoľvek štádiu konania. Súd môže nariadiť aj také neodkladné opatrenie, ktorého obsah je totožný s výrokom vo veci samej.

Z návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť zjavné podmienky dôvodnosti nároku, opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zjavné, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

V každej veci týkajúcej sa maloletých detí je prioritný záujem mal. dieťaťa a dosiahnutie účinnej ochrany jeho záujmov je zabezpečené aj inštitútom neodkladných opatrení. Potreba nariadenia neodkladného opatrenia nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu mal. dieťaťa na danej dočasnej úprave pomerov.

14. Súd po preskúmaní podaného návrhu a listinných dôkazov dospel k záveru, že v danom prípade existuje záujem mal. dieťaťa a aj potreba na danej dočasnej úprave pomerov.

15. Z podaného návrhu a listinných dôkazov súd zistil, že rodičia mal. dieťaťa boli na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu v Starej Ľubovni 8T/63/2020 zo dňa 24.9.2021 uznaní vinnými zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby vo vzťahu k dcére L. podľa § 208 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, za čo bol každému z nich uložený trest odňatia slobody na 66 mesiacov nepodmienečne so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Otec R. Y. si od 19.01.2022 odpykáva trest. Matka Y. Y. mala odložený nástup do výkonu trestu odňatia slobody do jedného roku veku mal. H. Y., nar. XX.XX.XXXX. Dňa 9.5.2022 matka nastúpila do výkonu trestu.

Mal. deti E. a H. boli rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4P/60/2022 zo dňa 21.6.2022 zverené do náhradnej osobnej starostlivosti Y. Q., rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25.7.2022.

T.č. bolo ÚPSVaR Stará Ľubovňa zistené, že Y. Q. nevláda starostlivosť a výchovu mal. E., má s ním výchovné problémy, a preto bol dieťaťu umožnený krátkodobý pobyt u starej matky Y. Y.. Táto

po následnom prešetrení pomerov uviedla, že s dieťaťom nemá žiadne problémy, dieťa ju rešpektuje, pomáha a aj samotné mal. dieťa chce ostať u tejto starej matky. Nechce sa vrátiť do domácnosti k Y. Q..

16. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd poukazuje na to, že v danom prípade je v najlepšom záujme mal. dieťaťa predísť ústavnej starostlivosti, ak tu existuje možnosť zabezpečiť pre dieťa náhradnú osobnú starostlivosť u inej príbuznej osoby, ktorá má v zmysle prešetrenia pomerov zo strany ÚPSVaR vytvorené dostatočné podmienky pre mal. dieťa, dieťa je na ňu citové naviazané a disponuje dostatočným potenciálom na to, aby zvládla každodennú osobnú starostlivosť o dieťa, a preto súd návrhu vyhovel. Navyiac je potrebné zdôrazniť, že dôvody, pre ktoré bolo mal. dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti naďalej pretrvávajú.

17. Súd zároveň určil navrhovateľovi lehotu na podanie návrhu vo veci samej v zmysle ust. § 336 ods. 1 CSP, a to na zverenie mal. deti do náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle ust. § 45 ods. 1 a nasl. Zákona o rodine.

18. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dňa odo dňa jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).